

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

VIII. ARG.

STOCKHOLM, 1 MARS 1919

N:r 5

Marsvalen.

Under mars månad ha vi, som var och en vet, val till stads-, kommunal- och municipalfullmäktige samt till landstingen. De senare äga rum den 25 mars eller dagarna närmast där omkring, och flertalet fullmäktigeval komma sannolikt att äga rum under sista veckan av mars; det ser till och med ut som om riksdagen skulle vilja lämna tillstånd att förlägga dem även till första veckan av april.

Det är kvinnorna som äro den stora obekanta faktorn vid årets val. Det vore synnerligen önskvärt, om de genom stort deltagande i valen kunde ådagalägga, att det hos dem finnes ett utbredd intresse för allmänna angelägenheter. Kanske har också kommissionsväsendet med allt reglerande och ransonerande och mångahanda underligheter givit kvinnorna en nyttig åskådningslektion om att kommunala angelägenheter och även riksangelägenheter äro något, som mycket nära rör var och en av dem, och såmedelst stimulerat dem till intresse för dessa val. Den kommunala rösträttsreformen kom emellertid så pass brådstartad på oss alla, att det ej får väcka förvåning eller misstroende, ifall proportionen av kvinnliga röstande i förhållande till hela antalet röstberättigade kvinnor skulle bli mindre än bland de manliga väljarna. Rätten att vara med och öva inflytande på de allmänna angelägenheterna kan man skapa från den ena dagen till den andra, men intresset för dessa angelägenheter och kunskapen om dem går det icke så fort att trolla fram.

Lyckligtvis kan man ju härvidlag hoppas på verksam hjälp av de kommunalt intresserade männen, vilka säkerligen komma att kraftigt påverka kvinnliga anförvanter och bekanta till deltagande i valen. Att så sker, och att var och en då också försöker intressera de nya väljarna för sin politiska och kommunala åskådning, därom är intet annat än gott att säga, så länge påverkandet sker på övertygandets väg och utan anlitande av vare sig lock eller pock. Men det duger icke, att kvinnorna endast låta män-

De kvinnliga läkarna och statstjänsterna.

På läkarbanan äger för närvarande det förhållandet rum, att lönen är densamma för kvinnlig som för manlig befattningsinnehavare. Troligen ha ej heller vederbörande fallit på den idén att det skulle vara annorlunda; för samma arbete med samma kompetens samma lön, det var en självfallen, solklar sak. Emellertid är det tyvärr så, att icke alla läkarbefattningar ännu stå öppna för kvinnor. Grundlagshindret för kvinnor att inneha sådana tjänster — på en del olika arbetsområden — å vilka kgl. fullmakt utfärdas föll visserligen redan 1909. Men riksdagen vågade sig inte på att utan vidare förklara att dessa platser hädanefter skulle stå öppna även för kvinnor; nej, man skulle undersöka,

men tänka för sig; de få också lov att tänka själva och att skaffa sig även annan upplysning än den de kunna få genom sina män. Den som är odeciderad och icke vet, vilket parti det vore riktigast att giva sin röst, bör, innan hon bestämmer sig, ta reda på icke bara ett partis åskådning, utan också de övrigas; det kan ske lätt och billigt genom att man skaffar sig de olika partiernas tidningar under tiden närmast före valet. I förra numret av R. f. K. funnos även resuméer av samtliga partiernas program, flertalet utarbetade av kvinnor inom dessa partier.

Som synes på annat ställe i dagens nummer har L. K. P. R. utsänt en varning för okritiskt lämnande av fullmakt till okända fullmaktssamlare. Sådana äro icke alltid noga med sanningen, och för de mera hänsynslösa och mindre nogräknade ibland dem framstå nog de oövade kvinnliga väljarmassorna som ett ganska tacksamt och lovande fiskevatten. Ingen kvinna får glömma, att lämnande av fullmakt medför samma ansvar som röstande. Att oövade väljare första gången de utöva sin rösträtt begå misstag är mänskligt och förlåtligt, att de däremot låta sin rösträtt användas av andra, vilkas ståndpunkt de icke äro säkra på, både kan och bör undvikas. Alltså beakta noga L. K. P. R:s upprop och låt icke er rösträtt missbrukas.

A. W.

om ej för kvinnornas tillträde borde fastställas särskilda grunder. Den s. k. lönerogleringskommittén räknade sedan ut att om kvinnor finge samma lön som män, så skulle staten göra förlust på de kvinnliga befattningshavarna, enär kvinnors pensionsålder var lägre och deras genomsnittliga livslängd större (ungefär halvtannat år) samt eftersom de icke betalade avgift till änke- och pupillkassan, icke gjorde värnplikt och icke voro familjeförsörjare. Lustigt nog tycks lönerogleringskommittén ha hyst någor tvivel om riktigheten av sina premisser: de diskuteras åtminstone ej uti betänkandet. Så mycket mer har detta skett på andra håll, nu senast uti skrivelser som en av de kvinnliga läkarna utsedd permanent kommitté inlämnat till medicinalstyrelsen d. 11 nov. 1918 och till K. M:t d. 20 febr. 1919. Kommittén har gjort efterforskningar efter grunderna för kvinnors tidigare pensionering och därvid funnit, att benägenheten härför kan spåras tillbaka till 1892 års riksdag då det beslöts att småskollärarinnor skulle få, icke skyldighet, men rättighet att om de så ville avgå — med avkortad pension — intill 5 år tidigare än sina manliga kolleger. Att småskollärarinnorna i de förhållanden under vilka de levde (och delvis ännu leva) — ofta ensligt boende och därigenom av faror hotade, uselt avlönade och tungt arbetande — skulle ganska ofta bli utslitna i förtid förundrar väl ingen. Men väl kan man förundra sig över att bedömandet av denna kår i undantagsställning sedermera blivit normerande för fastställandet av kvinnors pensionsålder över huvud taget. Någon utredning varifrån bevis kunnat hämtas för kvinnornas tidigare utslitande än männen, har nämligen aldrig företagits!! — Beträffande kvinnans längre livslängd framhåller kommittén det oegentliga i att tillämpa genomsnittstatistiken på en yrkesgrupp där båda könen utföra samma arbete och löpa samma yrkesrisk. Med samma fog som man vill ge kvinnorna lägre lön därför att de leva längre, kunde man f. ö. sätta i fråga att göra detsamma beträffande t. ex. organiserade absolutister, då dessas medellivslängd höjer sig över icke-absolutister ännu mera än kvinnornas medellivslängd höjer sig över männens. Orimligheten härav ligger i öppen dag. — Beträffande änke- och pupillkassan borde det väl ej vara oöverkomligt att låta även kvinnliga tjänsteinnehavare betala avgifter till densamma; detta skulle ju alltid vara fördelaktigt för kassan:

kvinnorna skulle för sin del gärna dela den nackdelen med sina ogifta manliga kolleger att ej i någon form få gott av inbetalningen. — Vad värnpliktsbördan angår så är ju att antaga att den rätt snart kommer att minskas. Skall emellertid hänsyn tagas till den så kan det ju ske i form av framflyttning av ålderstilläggen. — Vad slutligen familjeförsörjningen angår, så bör hänsyn till den naturligen ha till följd att ogifta män få lägre lön än gifta, vilket lönerogleringskommittén emellertid ej förordar; fullkomligt orimligt är att därur deducera fram en lägre lön för kvinnor än för ogifta män. Hårtill kommer att kvinnor också kunna vara och ej sällan äro familjeförsörjare.

Ärendet vilar nu hos K. M:t. Medicinalstyrelsen som haft att uttala sig därom i anledning av förslaget om vidgat tillträde för kvinnliga läkare till hospitalsläkaretjänster har uttalat sig för att alla dylika — överläkarebefattningar inbegripna — skola göras för dem tillgängliga. Vad avlöningsfrågan däremot angår har medicinalstyrelsen tämligen okritiskt accepterat lönerogleringskommitténs förslag ehuru med erkännande av dess olägenheter och med uttalande av att det varit lyckligt om frågan kunnat lösas genom andra lagstiftningsåtgärder än avlöningsminskning för kvinnor. En reservation är emellertid avgiven av en tillkallad sakkunnig, överläkare E. Göransson; den överensstämmer i huvudsak med de kvinnliga läkarnas förordningar.

Karolina Widerström.

Vita Bandets föreläsningsserie för kvinnor.

Föreningen Vita Bandet har anordnat en serie föredrag i sociala ämnen. Den 3 mars hålles föredrag om "De politiska partiernas ställning till rusdrycksförbudet" av ledamoten av riksdagens första kammare kronofogde C. H. von Mentzer (moderata partiet), riksdagsmannen Bernhard Eriksson (socialdemokratiska partiet), ledamoten av riksdagens första kammare red. Carl Ekman (liberala partiet). Den 5 mars: "Restriktionerna och förbudet", ledamoten av riksdagens första kammare red. Carl Ekman; "Medborgarrätt — medborgaransvar", dr Lydia Wahlström. Föreläsningarna i "Bostadsfrågan" av fröken Gerda Meyerson och om "Ungdomens sunda utveckling" av fru Ester Lutteman upprepas söndagen den 9 mars kl. halv 8 e. m. i Södermalms läroverk.

Föreläsningarna hållas i Detthoska skolans hörsal, Eriksbergsgatan 10, kl. halv 8 e. m.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad med undantag av juli och augusti månader.

Redaktör: VERA V. KRÄMER.

Redaktionskommitté:

ANN MARGRET HOLMGREN,
EBBA PALMSTIERNA,
ESTER BRISMAN,
SIGNE JACOBSON.

Redaktion och Exp.: 24 Brunkebergstorg 1

Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.

Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.

Rikstel 8600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1919 Kr. 2.50.

Lösnummer 15 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av kr 3:25 i postanvisning till tidningens exped

Annonspris: 10 öre per mm. Å sista sidan, 15 öre å de övriga. Vid längre tids annonsering rabatt.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

24 Brunkebergstorg 1, Stockholm

Allm. tel. 147 29 Rikstel. 8600.

Öppen vardagar kl. 1—4.30 e. m.

samt fredagar kl. 6—8 e. m.

L. K. P. R:s sekreterare träffas personligen kl. 1—3 e. m.

Internationellt kvinnomöte i Bern.

Sände en delegation till Wilson.

I Bern hölls den 11 februari ett stort kvinnomöte, som inkallats av schweiziska sektionen inom internationella kommittén för varaktig fred. Förutom medlemmarna av denna sektion närvaro representanter från åtta länder, Tyskland, Elsass, England, Frankrike, Lettland, Österrike, Polen och Ungern. Sammanträdet öppnades av fru Klara Ragatz från Zürich. I styrelsen invaldes fru dr Anita Augspurg (Tyskland) och Ethel Snowden (England) som ordförande och vice ordförande samt miss Sanger (England) och fru professor Stern från Zürich som sekreterare.

Miss Maragaret Bonfield höll ett föredrag om social lagstiftning för kvinnor. Hon omtalade, att i England tillsatts en ständig kommission, bestående av delegerade från fem stora kvinnoorganisationer, för att främja den sociala lagstiftningen och framför allt reglera kvinnoarbetet. Nattarbete skall avskaffas, om det icke förrättas till det allmänna bästa. I England kommer också att tillsättas en kommission för att utbetala pension åt de mödrar, som själva uppfostrat sina barn. Även kvinnohändeln bekämpas.

Madame Jouve från Frankrike upptog frågan om en särskild organisation av det mänskliga samhället. Ungdomens uppfostran i statens skolor bedrevs allt för ensidigt nationalistiskt. Före kriget närdes i vissa länder hat mot andra länder, och i denna anda fortsatte man ännu. En kommission utnämndes för att framlägga ett resolutionsförslag i denna fråga.

En resolution av fru Edith Ludwig (Ungern), vari önskan uttrycktes, att alla krigsfångar och internerade måtte frigivas, antogs efter en längre debatt.

På aftonen hölls i stora rådssalen ett stort offentligt möte, varvid med hänfört bifall åhörda föredrag hölls av Lida Heymann, Ethel Snowden, Rosika Schwimmer och Anita Augspurg. Konferensen beslöt vidare att genast sända en delegation till presidenten Wilson för att för honom framlägga en del önskemål beträffande förverkligandet av de fjorton punkterna i fredsfrågan. Vidare yrkas, att de militära tendenserna överallt avlägsnas från undervisningen i mellanskolorna.

Amerikanska förbundssenaten avböjer åter kvinnorösträtten.

Förslaget om att genom en ändring av förbundsstaternas författning ge kvinnorna rösträtt, har ånyo förkastats av amerikanska förbundssenaten.

Hur väljer man?

En lektion i valteknik.

När vid de nu stundande valen av stadsfullmäktige, kommunalfullmäktige och landstingsledamöter många, som förut icke ägt rätt att välja, för första gången skola delta i dessa val, är det nödvändigt att sprida kunskap om vad det gäller. Alla som kunna personligen gå till vallokalen och nedlägga sin röst, böra hellre göra detta än att lämna sin fullmakt. Även om fullmakten skulle lämnas åt en aldrig så betrodd person, kan den komma i orätta händer. Det bör kännas som en plikt för var och en att om det är möjligt, själv nedlägga sin röst. Om valet, såsom det föreslagits, blir utsträckt till 2 dagar, kunna familjens alla medlemmar även på landsbygden personligen begiva sig till vallokalen utan att lämna hus och hem utan tillsyn. Det är tillåtet för var och en att inneha fullmakt för en annan person. Gift man eller hustru äger dessutom rätt att inneha fullmakt för den andra maken och kan således frambära två fullmakter.

Man skall välja i det valdistrikt, där man bodde den 31 dec. 1917. Redan innan man begiver sig till valet är det bäst att taga reda på, efter mantalskrivningsuppgiften den 31 dec. 1917, kvarterets namn och husets nummer om det är i stad, om det är på landet den beteckning man upptog i mantalskrivningsuppgiften. Innehar man fullmakt för annan, tar man noga reda på fullmaktsgivarens mantalskrivningsort den 31 dec. 1917.

I varje vallokal finnas avskilda rum, där man inlägger sin valsedel i de kuvert, som också tillhandahållas. Ofta är detta avskilda rum ej mer än ett bord med täta skärmar på tre sidor, vid vilket var och en utan något vittne skall inlägga sin röstdedel i kuvertet och igenluta kuvertet. Den som har fullmakt måste även för fullmakten iordninggöra ett kuvert med röstdedel. Det gäller härvid att efterse, att man icke tar miste på röstdedlarna. På varje röstdedel kommer troligen genom riksdagens särskilda beslut att, utom partibeteckningen, utsättas för vilket val röstdedeln är avsedd, då det annars lätt kunde hända, att vid de många olika valen röstdedel, som avser annat val, komme att fel användas. Vid fullmäktigevalen, där hälften skall väljas för 2 år, hälften för 4 år, komma troligen genom riksdagens särskilda beslut båda röstdedlarna att tillhandahållas tryckta på ett papper, listorna endast skilda av en perforerad linje, och båda valen att få ske samtidigt.

Det viktigaste är, att man skaffat sig en personlig uppfattning om vilket parti man vill rösta på och ser till att man inlägger den röstdedel, som har denna partibeteckning. När så valsedeln är inlagd i kuvertet, går man åter ut ur det avskilda rummet fram till valförrättaren, där man uppger först sin mantalskrivningsadress den 31 dec. 1917 och sedan sitt namn, såväl efternamn som alla förnamn. När notarien funnit namnet i vallängden, får man nedlägga kuvertet i en valurna. Innehar man fullmakt för annan person, uppger man omedelbart mantalskrivningsadress den 31 dec. 1917 och fullständigt namn på fullmaktsgivaren och nedlägger, så snart notarien funnit denne i vallängden, det andra valkuvertet i urnan och lämnar fullmakten ifrån sig.

Vi ha nu för första gången allmän, lika och hemlig rösträtt. Alla svenska män och kvinnor äga rösta oberoende

av om de äro skattskyldiga eller icke. Uteslutna äro blott: 1) de som under år 1918 ej ännu fyllt 23 år för fullmäktigevalen, 27 år för landstingsmannavalen; 2) de som varit påförda kommunalskatt, men ej betalt den. Åtminstone ett av de tre sista åren; 3) de som äro i konkurs eller omyndigförklarade; 4) de som äro omhändertagna av allmänna fattigvården för varaktig försörjning eller för brott dömts för lustiga sin rösträtt.

Rösträtten är lika, varje röstdedel gäller blott en röst, har samma värde. Rösträtten är hemlig, ingen har rätt att avtvinga sig en annans fullmakt eller rätt att få veta hur den andra ämnar rösta.

Vid sammanräkningen av de avgivna röstdedlarna räknas efter den gällande proportionella valmetoden först antalet röster avgivna på varje parti. I förhållande till det antal röster partiet fått insättes i fullmäktige eller landstinget flera eller färre representanter från partiet. Man måste därför för att ej kasta bort sin röst, avgiva rösten på något partis lista.

Sedan vid röstsammanräkningen de platser, som skola tillsättas från valdistriktet, blivit fördelade mellan partierna, uträknas det vilka personer som blivit valda från varje parti. Den som står först på mer än hälften av ett partis alla listor är vald och går först in, såsom det kallas, efter rangordningsregeln. Såsom numro 2 från listan går den in som står i andra rummet på mer än 1/2 av alla listor och med den först placerades namn före såsom första namn. Såsom numro 3 från listan går den in som står i tredje rummet på mer än 1/3 av alla partiets listor och med samma 2 namn före.

Det är därför icke av någon betydelse att ändra namnen på en redan uppgjord lista utan att vara en större grupp väljare som följer samma taktik. För att utesluta en person, som på vallistan uppsatts på första rummet, måste man kunna samla över hälften av partiets alla väljare. För att utesluta den person, som uppsatts såsom numro 2 på vallistan, behöver den grupp, som önskar få in en annan kandidat, samla mer än 1/2 av partiets alla väljare o. s. v.

Ett parti har till exempel uppsatt herr Stjärna såsom första namn, fru Skog såsom andra och herr Vitling såsom tredje namn. Partiet väntar ej att få in mer än 2 personer, och herr Vitlings anhängare försöka därför att genom att stryka fru Skogs namn få honom vald. Detta lyckas endast om de som stryka fru Skogs namn äro mer än 1/2 av alla väljare. Herr Vitling är då vald, därigenom att rangordningsregeln brutits och vid sammanräkningen herr Vitling står på flera valsedlar än fru Skog. Härvid kan det hända, att varken fru Skog eller herr Vitling bli valda, ty om fru Skogs anhängare även börja stryka herr Vitlings namn, kan det hända, att någon längre ned på listan, om vars namn ingen strid rått och som ingen tänkt sig skulle bli vald, går in i stället för en av de omstridda, därför att han står på flera valsedlar.

Det är därför vanligt att valledningen, där det förutses strid om några namn, sätter ett streck efter dessa, för att förhindra en sådan utgång. De som stå efter strecket kunna endast komma i fråga såsom suppleanter.

En röstdedel blir aldrig kasserad till följd av strykningar, men sällan åstadkommer man någon förändring där-

igenom. Skall en förskjutning kunna ske, bör hellre särskild lista tryckas med enbart det namn man vill få fram. Därigenom tager man dock bort utsikten för denna person att gå in som suppleant.

Att på så sätt hava flera olika listor gör partiet icke någon skada, tvärtom, det kan hava till följd en livligare tillslutning till valet å partiets olika listor. Står det endast samma partibeteckning över, kommer röstpartiet till godo.

En följd, som man icke avser, kan dock en sådan åtgärd med separatlistor få. Striden mellan fru Skog och herr Vitling kan ha till följd att de båda gå in, men herr Stjärna blir utanför; detta är dock sällan resultatet. Är herr Stjärna en god kandidat, finnes det väl utsikter att mer än halva väljarkåren bibehåller honom på platsen n:r 1, och då går han in efter rangordningsregeln.

Skulle däremot både fru Skogs och herr Vitlings anhängare stryka även herr Stjärnas namn för att ge sin kandidat förmånen att få hela värdet av sitt namn vid sammanräkningen utan att reduceras, då herr Stjärna komme att placeras på första plats, och skulle dessa strykningar komma att göras på mer än hälften av alla sedlar och få till följd att rangordningsregeln brytes, så kan det hända att herr Stjärna kommer utanför, även om han står på mer än 1/2 av sedlarna. Ty fru Skog och herr Vitling stå på såväl de listor, å vilka de andra namnen strukits, som på de listor, där herr Stjärna står såsom n:r 1 och härigenom gå de båda in före herr Stjärna.

Kan därför en strid Skog—Vitling ha till följd att mer än hälften av väljarkåren tager parti för och emot och stryker eller använder särlistor med endast deras namn, då måste de, som vilja särskilt stödja herr Stjärna, stryka de båda övriga eller sätta streck efter herr Stjärnas namn eller gå med särlista med endast namnet Stjärna för att trygga hans inval.

Är man särskilt angelägen om en persons inval, som står så högt på listan, att han kan antagas gå in på grund av rangordningsprincipen, bör man aldrig stryka något namn, som står före honom på listan, emedan man då bidrager att bryta rangordningen och därmed kan äventyra hans val.

Det gäller således för den nya väljarkåren att fatta sin egen ståndpunkt till partiernas program, att välja med det parti man gillar, att helst själv avlämna sin röst och att icke genom att kritiklöst stödja särlistor inom partiet åstadkomma något annat än man avser.

Anna Abergsson.

De som köra huvudet i väggen.

I en av Jämtlands kommuner hade den 2 februari några kvinnor infunnit sig vid en utlyst kommunalstämma för att sätta sig in i frågor, som rödde det allmänna och deltaga i besluten. Det är att märka att flera av dem redan nu ägde rösträtt och voro berättigade att närvara vid stämman samt att en av de frågor som skulle avhandlas egentligen till sina följder kunde komma att röra sig om en för en kvinna så viktig sak som hennes eget och hennes barns hälsa och liv.

Men redan vid deras inträde möttes de med förundran, häpnad och misstroende och måste till slut lämna lokalen. Man torde väl få hoppas, att när kvinnorösträtten snart kommer att tillämpas, kvinnans lagliga rätt då icke undertryckes och avvisas och litet mera välvilja av vederbörande visas mot den feminina delen av de i kommunala angelägenheter beslutande, skriver Jämtlands tidning, och vi tillägga att det är föga lönt för den kategori av män, det här tydligen gäller, att köra huvudet i väggen!

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 429 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 5048

Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

Om fullmaktsröstning.

Den som är hindrad att själv rösta vid kommunala val äger rätt att meddelst fullmakt överlåta sin rösträtt å annan person. Ingen får dock som regel mottaga och frambära mer än en fullmakt. Ett undantag har härvidlag gjorts särskilt för detta år, i det en gift man eller en gift kvinna får rösta med sin makes fullmakt, samtidigt med att de också få lämna fullmakt för en främmande person.

Fullmakt skall för att vara giltig vara egenhändigt underskriven och bevitnad av två personer.

Rösträtten innebär intet tvång att rösta. Däremot pålägger den alla röstberättigade ett ansvar att åtminstone icke låta sin rösträtt missbrukas. *Ansaret att avlämna en fullmakt för valen är precis lika stort som ansaret att rösta själv.*

Helst bör man naturligtvis rösta själv. Men är man verkligen hindrad, bör man lämna sin fullmakt endast åt en person, som man känner och kan lita på, eller till det partis valbyrå, som man vill stödja vid valen. Allra mest gäller detta nya och oövade väljare, som kvinnorna ännu merendels äro, och vi vilja därför särskilt till dem enträget rikta följande råd:

Sök i god tid bilda Eder ett eget om-döme om vilket parti eller vilka personer Ni vill stödja vid valen.

Utöva helst själv Eder rösträtt.

Lämna icke Eder fullmakt till någon person, om vilken Ni ej säkert vet, att han kommer att bruka den i överensstämmelse med Edra egna sympatier och intressen.

Landsföreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt.

Kvinnorörelsen i främmande land.

Ordföranden i National Union of Women's Suffrage Societies, Mrs Millicent Garrett Fawcett, har förklarat sig ej önska ifrågakomma vid val av ordförande vid föreningens årsmöte 5-7 mars. Mrs Fawcetts tillbakaträdande beror på att hon vid 72 års ålder känner sig icke längre kunna ägna den tid och de krafter åt föreningen, som krävas av en ordförande, och hon anser att det nu tillkommer en kvinna av en yngre generation att övertaga hennes plikter. Det är med stor saknad föreningen har att finna sig i Mrs Fawcetts beslut; den måste dock erkänna att hon, om någon, gjort sig förtjänt av vilan och att femtio års ständigt oförtröttat och hängivet arbete är så mycket saken kan begära av henne. Föreningen kan dock alltjämt med stolthet räkna henne som en av sina trognaste vänner och som en av kvinnosläktets ledare och pionjärer.

Clemenceau mottog den 17 febr. en delegation av rösträttskvinnor, representerande Belgien, Förenta staterna, Frankrike, Storbritannien och Italien, för vilka han förklarade det vara omöjligt att ej tillerkänna kvinnan samma rättigheter som tillkomma mannen. För Frankrikes del uttalade han sig för omedelbart kvinnligt deltagande i kommunala val.

Vad beträffar kvinnlig representation på fredskonferensen lovade han delegationen att personligen framlägga ett förslag, gående ut på att bereda kvinnorna tillfälle att representeras i konferensens arbetsutskott.

Gåva från Männens Förbund för Kvinnans politiska Rösträtt.

Från den alltid verksamma lokal-föreningen av M. F. K. R. i Kristianstad har insänts en gåva av 281 kr. till L. K. P. R:s upplysningsverksamhet. Från M. F. K. R. i Arvika har även insänts ett bidrag av 20 kr. Vi uttrycka vår glädje och tacksamhet över detta synbara bevis på männens intresse för det omfattande upplysningsarbete, som alltjämt måste bedrivas bland Sveriges kvinnor.

Kommunalstyrelsen på landet.

Varje socken på landet utgör en särskild kommun, vars medlemmar äga att själva vårda sina gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter, såvitt detta inte enligt gällande författningar tillkommer offentlig ämbetsmyndighet. — Om behandlingen av kyrkliga ärenden och ärenden rörande folkskolan gäller förordningen om kyrkostämman.

Två eller flera socknar inom samma län kunna förena sig om gemensam kommunalförvaltning. Framställning om sådan förening ingives till konungens befallningshavande.

Kommun utgör i regel ett taxeringsdistrikt, ett pensionsdistrikt och ett fattigvårdssamhälle.

Medlem av kommun på landet är en var, som där är mantalsskriven, ävensom var och en, vilken, utan att vara i kommunen mantalsskriven, därstädes äger eller brukar fast egendom eller är för inkomst av kapital eller arbete till allmän bevilning uppförd.

Kommunalfullmäktige.

Kommunalfullmäktige var förr ej en obligatorisk institution, men är nu obligatorisk för kommun med över 1,500 invånare. (Kommuner med ett invånareantal, som understiger denna siffra, kunna fortfarande betjäna sig av kommunalstämma.)

Kommun med upptill 2,000 invånare utser 20 kommunalfullmäktige, kommun med 2,000-5,000 invånare 21-25, mun med 2,000-5,000 invånare 21-25, med 8,000 intill 10,000 invånare 26-30 och med över 10,000 invånare 31-40 fullmäktige.

Valbarhet.

En ordförande och en vice ordförande utses bland inom orten bosatta personer, som uppnått en ålder av tjugufem år.

Kommunalfullmäktige väljas för 4 år, räknat från och med den 1 januari året näst efter det, då valet skett.

Halva antalet fullmäktige omväljas vartannat år. Kommun, som väljer för första gången, utser hälften (en mindre än hälften om antalet är udda) genom särskilt val för två år, den andra hälften för fyra år.

Valet.

Val av kommunalfullmäktige förrättas på kommunalstämma eller, om kommunen är indelad i valdistrikt, på distriktsstämma.

Stämman för dessa val skall hållas från och med den 1 november t. o. m. den 15 december å dag, som kommunalstämman bestämmer det år val skall förrättas. Val får ej äga rum å tider, då allmän gudstjänst hålles inom kommunen, samt skall fortgå minst två timmar före kl. 3 e. m. och minst två timmar efter kl. 5 e. m. I kungörelse om stämman för kommunalfullmäktigeval skall tiden för valet noggrant angivas.

Äro i kommun flera valdistrikt, skall kommunalstämma det år val skall äga rum för varje valdistrikt bland de valberättigade inom distriktet utse någon att såsom ordförande vid distriktsstämma leda valet ävensom suppleant för honom. Till distriktsstämma utfärdas kallelse av ordföranden för stämman i den ordning, som stadgas för kallelse till kommunalstämma.

Beslutsmässighet.

Kommunalfullmäktige äga ej företa gå ärenden eller däri besluta, såvida icke flera än hälften av dem äro tillstädes. Är till följd av bestämmelserna, att någon redovisningsskyldig ej må deltaga i behandling av frågor angående revision och ansvarsfrihet, tillstädesvarande fullmäktig förhindrad att deltaga i handläggning av visst ärende, utgör den omständigheten, att antalet av de övriga tillstädesvarande icke överstiger hälften av fullmäktiges

hela antal, ej hinder för ärendets avgörande. — Kommunalfullmäktige och kommunalnämndens ordförande och vice ordförande få ej deltaga i fullmäktiges beslut men ha rätt att deltaga i överläggningarna, även om de ej äro fullmäktige.

Ordförande eller ledamot, som utan anmält, av kommunalfullmäktige godkänt förhinder avhåller sig från sammankomst, skall böta två kronor till kommunens kassa, och dubbelt så mycket om sammanträdet måste, i anseende till de närvarandes fåtalighet, inställas eller upplösas.

Kommunalfullmäktiges förhandlingar skola vara offentliga; dock kunna fullmäktige för någon särskild fråga besluta överläggning inom lyckta dörar.

Röstberättigad

till val på kommunalfullmäktige är varje man och kvinna som fyllt 23 år och är mantalsskriven i kommunen i fråga.

Icke röstberättigad är den, som försörjes av fattigvården eller icke betalt kommunalutskylden för samtliga de tre sistförflutna kalenderåren.

Kommunalstämma.

Kommuner på mindre än 1,500 invånare hava, som ovan nämnts, en stämman för sina angelägenheter.

Kommunalstämman har att till överläggning och beslut upptaga de gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter, som skola vårdas gemensamt av kommunens medlemmar.

De viktigaste val, som kommunalstämma har att företaga, äro: 1) val av kommunalnämnd och övriga förtroende- och tjänstemän, 2) taxeringsnämnd, 3) pensionsnämnd, 4) fattigvårdsstyrelse, 5) landstingsmän och 6) ledamöter i valnämnd.

Rättighet att deltaga i kommunalstämman överläggningar och beslut tillkommer envar inom kommunen mantalsskriven man eller kvinna, som är svensk undersåte samt senast under nästföregående kalenderår uppnått tjugutvå års ålder.

Sådan rättighet må dock ej utövas av den, som är omyndig förklarad, är i konkurstillstånd, är av allmänna fattigvården omhändertagen för varaktigt försörjning, i avseende å de utskylder till kommunen, vilka förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalenderåren, häftat för mera än två års utskylder; eller är från ovannämnda rättighet utesluten på grund av ådömd straffpåföljd.

Den omständigheten, att endera av äkta makar är sin rösträtt förlustig, inverkar ej på den rösträtt, som må den andra maken lagligen tillkomma.

Varje röstberättigad äger en röst.

Ordförande.

Inom kommunalstämman utses bland röstberättigade, inom kommunen bosatta personer, som uppnått tjugufem år, en ordförande och en vice ordförande för fyra år. Inga andra få avsäga sig uppdraget än kvinna, ämbetsman, som av sin tjänst är hindrad, den som tjänstgjort som ordförande i fyra år och är i tur att avgå, den som uppnått sextio år eller den som i övrigt kan uppgiva förhinder, vilket av stämman godkännes.

Kommunalstämman skall hållas i sockenstugan eller å ställe, som av stämman särskilt utses.

Tre ordinarie stämmor

skola årligen hållas: en under senare hälften av mars månad för beslutsfattande i anledning av berättelsen om föregående års räkenskaper och förvaltning samt för val av ledamöter i valnämnd, en i oktober för bestämmande av kommunens utgifts- och inkomststat; och en i december månad för granskning av debiterings- och

De internationella arbetarlagarna.

Svenskt uttalande för kvinnornas medverkan.

Svenska kvinnornas nationalförbund, Fredrika Bremer-förbundet och Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt ha i dagarna avlåtit en skrivelse till ordföranden i Franska kvinnornas nationalförbund, madame Jules Siegfried, med anledning av detta förbunds begäran att få en kvinnlig ledamot i sats i kommissionen för internationell arbetarlagstiftning vid fredskonferensen.

De svenska föreningarna uttrycka sin varma sympati för den företagna åtgärden och framhålla att ett kvinnligt medarbetarskap i kommissionen skulle vara av stor betydelse, särskilt ur följande synpunkter: att särslagstiftning för vuxna kvinnor bekämpas utom i fråga om barnaföderskor, att strävandena att i möjligaste mån förbjuda det industriella barnarbetet och effektivt skydda de minderårigas arbete stödjas samt att grundsatsen lika lön för lika arbete hävdas.

De franska rösträttskvinnorna upp-vakta Wilson.

Från den franska rösträttsföreningen, L'union française pour le suffrage des femmes, sändes den 20 januari till presidenten Wilson en skrivelse med anhållan om ett sammanträffande före hans avresa till Amerika. Presidenten förklarade sig villig härtill, och anförd av m:me de Witt-Schlumberger infann sig en deputation av 20 franska rösträttskvinnor.

M:me Schlumberger framhöll att hon icke framförde någon vädjan från de franska kvinnorna, utan från alla länders kvinnor, som anse att deras rätt icke får glömmas i arbetet på fredens förverkligande. Kvinnorna ämnade hemställa hos fredskonferensens sekretariat om en till konferensen ansluten internationell kommitté för kvinnofrågor, liknande den kommitté för arbetarefrågor som tillsatts. "Vi frukta emellertid att man icke kommer att taga hänsyn till denna hemställan", slöt m:me Schlumberger, "om vi icke ha en vän bland de maktägande. Vill ni vara oss en sådan vän?"

Presidenten smålog och svarade: "Jag kan icke lova att vara en vän som äger makt, jag kan endast lova att vara er vän, och jag skall säkert göra vad jag kan för att kvinnorna skola kunna göra sin röst hörd vid fredskonferensen."

Härpå följde en stunds överläggning angående bästa sättet härför, och presidenten föreslog att en kommitté representerande olika kvinnoorganisationer skulle utses för att framlägga sin sak inför konferensen.

uppbördslängden samt för anställande av val till de befattningar inom kommunen, vilka vid årets slut bliva lediga, ävensom av revisorer.

I de fyra nordligaste länerna kunna de två första stämmorna dock hållas högst fjorton dagar före eller efter den annars stadgade tiden.

Ordinarie decemberstämman kan bestämman den dag, på vilken följande års ordinarie stämmor eller någon av dem skola hållas, eller också besluta, huruvida de skola utsättas till sön- och helgdagar.

Extra kommunalstämma

hålles, när så begäres av k. bhde eller kommunalnämnden eller då ordföranden finner sådant nödigt. Enskild röstberättigad, ävensom vederbörande kronobetjänt äger ock begära kommunalstämman sammankallande för uppgivet ärende. Avslår ordföranden denna begäran, meddelar han, om så önskas, sitt beslut skriftligen, med skälen därtill; och äger sökande att däröver klaga hos k. bhde.

Några råd vid anordnandet av upplysningskurser.

I och med det att kvinnorna nu tillerkänts samma kommunala rättigheter som männen och vänta att snart få lika politiska rättigheter, har ett starkt intresse hos dem väckts att skaffa sig upplysning i samhällsfrågor och från alla håll inskrömma nu till rösträttsbyrå i Stockholm begäran om föredrag och upplysningskurser. Då det ju är en omöjlighet för byrån, särskilt under denna tid, att nu med ens kunna ordna sådana över hela landet, så vore det kanske lämpligt att här i stället ge några råd och anvisningar på hur rösträttsföreningarna själva kunna anordna kurser å sina respektive platser, något som ju också under föregående år många föreningar gripit sig an med. Ett gammalt och beprövat sätt är ju, att en del olika kvinnoorganisationer på en ort sluter sig tillsammans och gemensamt anordnar en upplysningskurs eller en serie föredrag. Lyckligtvis är ju inhämtandet av kunskaper något, om vilket alla kunna enas, oavsett vilken politisk färg man har och dessutom ett utmärkt sätt för olika tänkande att mötas i ett gemensamt intresse.

Sedan planen för en sådan kurs gemensamt uppgjorts, gäller ju frågan anskaffandet av lokal och talare — vad lokal beträffar kan det ju ofta nog vara besvärligt att få någon lämplig och neutral nog för olika grupper inom samhället, men därför borde alltid i sådana råd, hussalen eller magistratens samlingsrum kunna erhållas och på landet kommunalrummet; naturligtvis skulle det upplåtas gratis.

De frågor, i vilka kvinnorna nu närmast behöva upplysning äro ju de nya rättigheter, som genom författningsreformen av december 1918 har kommit dem till del, samt sättet huru de bäst skola kunna utnyttja dem till samhällets bästa.

Härefter kommer ju upplysning om det närmast liggande, nämligen kommunen och dess angelägenheter, vilka ju ofta beröra kvinnorna lika ingående som männen. Härvidlag kan den kloka, erfarna och praktiska kvinnan genom att grundligt sätta sig in i dess olika arbetsgrenar verkligen göra en stor och värdefull insats till gagn för det samhälle hon lever uti. Men det är ju också nödvändigt att kvinnornas synkrets vidgas att sträcka sig över kommunens gränser och riktas över ett större verksamhetsfält, nämligen statens. Vad hemmet och kommunen är i smått, det är ju staten i stort och ha kvinnorna väl fått en klar insikt om kommunens vård och förvaltning, så faller det sig naturligt att de sedan sätta sig in i statens angelägenheter.

Här nedan följer nu förslag till en del olika ämnen vilka böra ifrågakomma vid en upplysningskurs i samhällsfrågor.

I.

1. De nya kommunallagarna av 1918.
2. Kommunalstyrelsens organisation och arbetsformer.
3. Kommunens nämnder och dess arbetsuppgifter.
4. Kommunens finansväsen.
5. Bostadsfrågan.

II.

1. Fattigvårdslagstiftningen.
2. Barnvårdslagstiftningen, jämte lag om utom äktenskapet födda barn.
3. Äktenskapslagstiftningen.

III.

1. De praktiska ungdomsskolorna.
2. Skyddslagstiftningen.
3. Kvinnans ställning inom yrkena.
4. Pensionslagstiftningen.

IV.

1. Sveriges statskick.
2. Sveriges statsförvaltning.

3. De politiska partierna och dess principer.

4. Proportionella valmetoden.

Som synes finnes det ju en hel del ämnen att välja på och man kan ju vid en upplysningskurs välja vad som bäst behövs på respektive orter. Dock innehåller de fyra grupperna sådana frågor, vilka kvinnorna ovillkorligen så småningom böra sätta sig uti och ha reda på som medborgare i kommun och stat.

Den största svårigheten vid anordnandet av en kurs är ju alltid att erhålla kunniga föreläsare, som på ett klargörande sätt kan meddela kunskaper. I en tid som denna, då det snart sagt behövs upplysning överallt och de vanliga föreläsarna icke räcka till, så får man nog försöka att så långt det går reda sig med lokala krafter.

Borde inte, t. ex. i städer borgmästaren eller stadsfullmäktiges ordförande och på landet kommunal- eller municipalfullmäktiges ordförande kunna stå till tjänst med att meddela sina goda borgare och samhällsmedlemmar upplysning uti det som hör till samhällets styrelse och förvaltning? Det borde nästan ligga inom ramen för deras arbetsfält, och nog kunde någon eller några av samhällets styresmän kunna föreläsa om ämnena i grupperna I och II. Och dessutom hör det väl också bland samhällets lärare och lärarinnor finnas de, som skulle kunna meddela upplysning i skolfrågor och övriga ämnen, som finnas under grupperna III och IV.

De som tänka på att under våren anordna upplysningskurser, böra passa på att under riksdagsmännens påsklov få samhällets eller valkretsens riksdagsmän från olika partier att redogöra för sina partier och dess principer, dess mål och syften. Många av dem äro ju vana att tala på valmöten och i riksdagen, så detta bör lätt kunna låta sig göra.

Ett viktigt led vid ordnandet av en upplysningskurs är att vinna respektive ortstidningars intresse för saken och att genom dem få alla föredrag noggrant refererade, så att referaten kunna nå alla dem, som bo för avlägset att deltaga i kursen. Ävenså är att rekommendera att mot en billig penning få avdrag av referaten i så riklig mängd, att de kunna spridas bland kursens deltagare.

Så ännu ett råd! Tag en låg avgift för deltagandet i kursen! Allmänheten sätter mer värde på det som de få betala något för, än det som de få gratis! Utgifterna för kursen måste kunna täckas av deltagarnas avgifter och kanske kan det bli en slant över, som kan användas till vidare upplysning bland samhällets medlemmar. Det vore ju storartat om rösträttsföreningarna tillsammans med andra kvinnoorganisationer på detta sätt kunde på en mängd platser inom vårt land taga initiativ till upplysningskurser för både kvinnor och män. Sådana kurser ha väckt stor sympati på de platser där det är gjort och skulle göra det i allt högre grad om det bleve gjort i större utsträckning. Det bleve det bästa beviset på att kvinnorna togo sina medborgerliga plikter på allvar!

Ebba Palmstierna.

Vad har hänt sedan sist?

I Kristiania har Kvinnorådet hemställt hos kommunen om att flera kvinnor måste bli invalda i Kristianias provianteringsråd, där det nu sitter två erfarna husmodrar. Provanteringsrådet har anmodats yttra sig och de svarat, att då det ingen gång hänt att har svarat och kvinnliga representanterna haft olika mening, på så sätt att de kvinnliga aldrig som sådana stått emot de manliga i voteringar, fanns det ingen anledning att invälja flera kvinnor.

RiKa 25 50

Allm. 62 9c

La fleuriste
Kgl. Hovblomsterhandel

Malmorgsgatan 6, Stockholm

Söders "English School"

Engelska lektioner och översättningar.
Erstagatan 26. Allm. Tel. Söder 36035
Annie I. Scott.

Kvinnorna och pressen.

En ny dansk kvinnotidning.

De danska kvinnorna ha som bekant sin rösträtt och behöva icke några agitationsorgan, liksom vi här i Sverige inom kort icke heller komma att behöva en "rösträttstidning". Emellertid har i Danmark uppstått en ny kvinnotidning, som, synes det oss, på ett lyckligt sätt visar hur en sådan tidning kan ha en stor mission att fylla, om den skötes rätt. Den heter "Tidens Kvinder" och har till redaktörer Margrete Bäncke och Thora Daugaard med William Jensen som ansvarig utgivare. Den innehåller politiska och sociala uppsatser, litteratur och teater och framför allt vad som rör "tidens kvinna" ur alla synpunkter. Tidningen är organ för D. K. N. (Danske Kvinders Nationalraad) med alla dess tillhörande föreningar.

En ny finsk tidning — Astra.

I Hälsingfors utkommer från 1 januari en ny finsk kvinnotidning, utgiven av svenska Kvinnoförbundet i Finland. Den är sålunda organ för Finlands svensktalande kvinnor. Dess redaktör är fil. mag. Margit v. Bonsdorff och redaktionskommittén består av Annie Furuholm, Emma Saltzman, Ingrid av Schultén och Helena Westermarek.

Astra skall innehålla artiklar i aktuella sociala och politiska frågor av särskilt intresse för kvinnorna, vidare en konst-, litteratur- och teateravdelning samt en hemmets spalt. Dessutom vill den särskilt arbeta för att samla alla svenska kvinnor kring svenskhetens sak.

Även i Finland ha kvinnorna sålunda känt behov av en särskilt allomfattande kvinnotidning i stället för att i starkare grad betjäna sig av den redan förefintliga pressen.

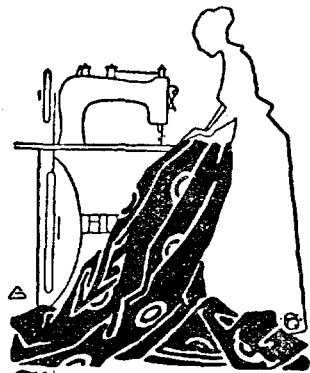
Kvinnor i nämnder och styrelser.

Vid kommunala val i Köping utsågos till ledamöter i nykterhetsnämnden: Fru Alma Walldén och fröken Amalia Holm, i fattigvårdsstyrelsen fröken Anna Rosén, i hjälpkommittén fru E. Ljungvall samt fröknarna Amelie Salén och Anna Rosén, och till examensvittne vid realskoleexamen fru Emelie Johansson.

Arbetet ute i landet.

Karlskoga F. K. P. R. hade den 26 nov. anordnat möte, varvid förekom styrelseval, som utföll sålunda: Fröken Hulda Forsgren, ordf., fru Helena Larsson, v. ordf., fru Ninnie Elgeskog, sekr., fröken Anna Westerdahl, kassaförvaltare, samt fruarna Ebba Danielsson och Katharina André. Till centralstyrelsemedlem omvaldes fröken Forsgren och fru Elgeskog. Till revisorer omvaldes fröken Hilda Hultin och fru Hildur Sjöstrand. Fru Hulda Lindholm samt fröknarna Hildur Ohlsson och Ily Leffler utsågos till representanter för föreningen vid Länsförbundets möte.

Kristianstads F. K. P. R. hade den 6 februari sitt första möte för året. Efter ord förändans hälsningstal utsågos till representanter och suppleanter för föreningen vid Skåneförbundets årsmöte fruarna Elsa Nordlund och Elin Nyström samt fröknarna Anna Jönsson och Lydia Torstenson. Sedan höll e. o. hovrättsnotarien Elisabeth Nilsson ett sakrikt och intressant föredrag

Husvarna
Symaskiner

BÄSTA SVENSKA FABRIKAT

Samhällskunskap.

Nya skrifter utgivna av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt:

Hustruns ställning enligt förslaget till ny giftermålsbalk

av Emilia Broomé. Pris 40 öre.

De praktiska ungdomsskolorna

av Tilly Borg. Pris 10 öre.

Kvinnornas ställning inom yrkena

av Axianne Thorstenson. Pris 10 öre.

om Kvinnans personliga och ekonomiska ställning enligt förslaget till giftermålsbalk. Fru Elsa Nordlund redogjorde för författningsreformen och uppmanade till verksamhet för de stundande marsvalen. Resolutionen för fred på Wilsons program upplästes och antogs.

Härnösands F. K. P. R. hade sitt årsmöte den 1 februari. Redogörelse för centralstyrelsemötet lämnades av fröken Astrid Hamberg. För föreningen framlade styrelsen förslag till en politisk upplysningskurs för Härnösand. Kursen skall efter mönster från Stockholm omfatta 9 föreläsningar, två om kommunalförvaltningens organisation och arbetsformer av redaktör G. Mångberg, två föreläsningar om Sveriges statskick av lektor P. M. Nylund, en föreläsning om folkskolans överbyggnad av fröken Emma Westerström, samt fyra föreläsningar om de politiska partierna och deras principer: högern, redaktör G. Mångberg, liberalerna, redaktör I. Österström, socialdemokratiska partiet, lektor J. O. Nilsson och socialdemokratiska vänstern, riksdagsman I. Venerström. Kursen tog sin början den 11 februari. Styrelsens åtgärder godkändes av föreningen. Vidare antogs resolution för anslutning till Wilsons program. Mötet, som var talrikt besökt, avslutades med ett animerat samkväm.

Köpings F. K. P. R. hade med anledning av den kommunala författningsreformen inbjudit kvinnorna i samhället till möte den 12 februari, då redaktör Alfr. Stjärner höll ett i hög grad fängslande och upplysande föredrag över ämnet "kvinnorna inför författningsreformen". Efter det offentliga mötet vidtog föreningens årsmöte, varvid bland annat förekom diskussion över vilken ställning föreningen bör intaga vid de förestående stadsfullmäktigevalen. Nya medlemmar ingingo i föreningen. Ett samkväm med sång och musik avslöt aftonen.

Rösträtt för Kvinnors

femte nummer för 1919 innehåller bl. a.:

Marsvalen. Av A. W.

De kvinnliga läkarna och statstjänsten. Av Karolina Widerström.

Hur väntar man? En lektion i valteknik. Av Anna Abergsson.

Internationellt kvinnomöte i Bern.

Om fullmaktsröstning.

Kommunalstyrelsen på landet.

De internationella arbetarelagarna.

De franska rösträttskvinnorna uppvakta Wilson.

Några råd vid anordnandet av upplysningskurser.

Av Ebba Palmstierna.

Kvinnorna och pressen.